

Štefanovičová, Tatiana

Odborné kolokvium o ochrane a prezentácii archeologických nálezov

Archaeologia historica. 1990, vol. 15, iss. [1], pp. 522-523

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/139905>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

ské architektury, která je na Wawelu zastoupena minimálně 11 stavbami. Její počátky lze klást do 10. století. Nové výzkumy pak především vydatně opravují chronologii objektů, většina z nich náleží 11. a 12. století, starších je minimum. Celkový vývoj lokality, ale i řada detailů, vykazuje někdy až překvapivou analogii s vývojem Pražského hradu.

JAN FROLÍK—JAN KLÁPSTĚ

Odborné kolokvium o ochrane a prezentácii archeologických nálezov

V dňoch 2.—4. novembra 1988 sa konalo v Moravanoch nad Váhom odborné kolokvium „Archeologické pamätníky — výskum, ochrana a využitie pre potreby spoločnosti“, ktoré usporiadal Archeologický ústav SAV v Nitre, Slovenská archeologická spoločnosť pri SAV, Štátny ústav pamiatkovej starostlivosti v Bratislave a Balneologické múzeum v Piešťanoch. Zasadnutie otvoril akademik B. Chropovský, úvodný referát predniesol A. Ruttkay: Súčasný stav ochrany a spoločenského využitia archeologických pamätníkov v SSR. Zásadným otázkam archeologického výskumu a ochrany archeologických nálezov sa venovali v referátoch tiež B. Tykva (Organizace a řízení archeologické činnosti na území ČSR podle zákona č. 20/1987 o státní památkové péči) a M. Princ (Problematika ochrany archeologických památek). Problémami ochrany a prezentácie archeologických lokalít zahrnutých do fondu kultúrnych pamiatok SSR sa zaoberala Š. Tóthová. O ochrane a prezentácii archeologických pamiatok v niektorých európskych krajinách hovoril J. Salus. Širšie zamerané príspevky predniesli V. Hanuliak (Prezentácia archeologických pamätníkov v stredoslovenskom kraji), I. Staník (Problematika pamiatkových úprav archeologických pamiatok v Západoslovenskom kraji), D. Čaplovič—M. Slivka (Starostlivosť o archeologické pamiatky na východnom Slovensku), z ktorých najmä poslední zaujali kritické stanovisko k súčasnému stavu pamiatkárskej praxe na uvedenom území. O ochrane, starostlivosti a využití archeologických pamiatok v stredočeskom kraji, informovala M. Glosová. Referáty ostatných účastníkov prinášali informácie o stave, problémoch a prípadných možnostiach pamiatkovej ochrany a prezentácie archeologických nálezov jednotlivých lokalít ako sú Mikulčice, Liptovská Sielnica-Havránok, Ducové, Bratislava — viaceré lokality v meste, Bratislava-Dúbravka, Iža-Leányvár, Smolenice, Kyjatice, Staré Mesto pri Banskej Štiavnici, Spišské Letanovce-Kláštorisko, Šintava-Hrad, Bratislava-Devín, Trenčiansky hrad, Partizánske-Šimonovany, Patince a i. Široká paleta príspevkov poskytla množstvo námetov pre diskusiu, ktorá sa vďaka dostatočnému časovému priestoru mohla bohato rozvinúť. Veľká pozornosť sa venovala otázke organizácie archeologického výskumu na pamiatkovo chránených lokalitách. Archeologický ústav SAV ho síce v mnohých prípadoch servisne zabezpečuje, nemôže ho však v budúcnosti celkom pokryť, pretože má iné úlohy základného výskumu. Všeobecne sa konštatovalo, že by krajské pamiatkové strediská mali mať odborného pracovníka — archeológa, okrem Mestskej správy pamiatkovej starostlivosti v Bratislave a čiastočne Krajského pamiatkového strediska v Banskej Bystrici, ktoré už takýchto pracovníkov majú. V otázke prezentácie zvyškov architektúry väčšina účastníkov zastávala názor nevy-

stavovať originál, ale po jeho konzervovaní a prekrytí poskytnúť verejnosti kópiu čo najbližšiu pôvodnému nálezu. Hlavné závery diskusie ako aj návrh na vyhlásenie 5 archeologických lokalít za národné kultúrne pamiatky tvorili jadro správy kolokvia pre Ministerstvo kultúry SSR.

Mimoriadne vydarené podujatie, ktoré prebiehalo v tvorivom pracovnom duchu, ukončila exkurzia po vybraných pamiatkársky upravených lokalitách Ducové-Kostolec (náznaková rekonštrukcia veľkomoravského veľmožského dvorca), Očkov (expozícia kniežacej mohyly z doby bronzovej), Sereď (doterajšie výsledky archeologického výskumu a program prezentácie) a prehliadka novej archeologickej expozície „Klenoty dávnej minulosti“ na Bratislavskom hrade.

TATIANA ŠTEFANOVIČOVÁ

Mezinárodní sympozium Ochrana archeologických památek

Státní ústav památkové péče a ochrany přírody v Praze ve spolupráci se Státním ústavem památkové starostlivosti v Bratislavě uspořádaly ve dnech 10.—13. října 1989 v rámci 13. problémové komise 7. stále pracovní skupiny socialistických států při ochraně a restaurování kulturních památek a muzejních hodnot mezinárodní sympozium, jehož cílem bylo seznámit účastníky se zabezpečením ochrany archeologických památek a architektury odkryté při vlastních archeologických výzkumech, včetně širší výměny zkušeností zainteresovaných odborníků ze SSSR, Polska a Bulharska. Jednání sympozia bylo zahájeno ředitelem SÚPPOP B. Tykvou dne 10. října ve Valdštejnském paláci v Praze, kde odezněly hlavní referáty. H. Osvaldová shrnula problematiku ochrany archeologických památek v českých zemích a jejich prezentace, V. Popov v Bulharsku, B. Altšuler v SSSR a T. Nawrolski informoval o archeologických a stavebně historických průzkumech v Elblagu východně od Gdaňska (dříve Elbing, Východní Prusko), zničeného za II. světové války.

Hlavním úkolem sympozia bylo praktické seznámení účastníků s různými způsoby uchování, konzervace a prezentace archeologických památek v terénu, a proto spočívalo těžiště celé akce v návštěvách řady lokalit. Již první den odpoledne se konala exkurse na Pražský hrad (basilika sv. Jiří, Starý palác, podzemí pod katedrálou sv. Víta), dále shlédli účastníci zbytky rotundy sv. Jana Křtitele na Jánském vršku na Malé straně a románské přízemí paláce pánů z Kunštátu v Řetězové ulici na Starém Městě pražském. Další den, 11. října, již směřovala exkurse do Tábora, Sezimova Ústí, kde si zúčastnění odborníci prohlédli výzkum zaniklého středověkého předměstí s cihelnami, a přes hrad Rokštejn (okr. Jihlava) skončil denní program v Mikulčicích prohlídkou velkomoravského ústředí, konzervovaných půdorysů kostelů a samotného archeologického výzkumu. 12. října 1989 pokračovala prohlídka velkomoravských lokalit návštěvou Starého Města u Uherského Hradiště včetně zbytků chrámu v Sadech a shlédnutí lapidaria v podzemí velehradské basiliky (celou moravskou část připravili Z. Klanica, Z. Měřinský a L. Galuška), odpoledne pak následoval výklad V. Plaché a J. Hlavicové na Devíně u Bratislavy včetně přednášky o ochraně archeologických památek na Slovensku, kterou po úvodním slově B. Chropovského proslavil V. Hanuliak. Následovala bohatá diskuse.